

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek
és reklamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 rt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás

„Székely Hirlap”

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet” közlö-
nyének

V-ik évfolyama IV-ik évnegyedére.

**Előfizetési díj: okt.-decz. év-
negyedre 1 rt 50 kr. o. é.**

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap” kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, október 24.

E lap közelebbi, 82-ik számában a sajtóügy-
ben irt közleményünket azon kérdéssel végez-
tük, ha valjon egy sajtóvétség megbüntetésére
elegendők-e az általános büntető jogi elvek, avagy
ettől eltérő szabályok alkotandók?

Tovább fűzzük e feletti észrevételeink lán-
czolatát; s hogy következtetlenségbe ne essünk,
először is a föltett kérdésre felelünk.

A sajtóvétségek megtorlására nézve, külön
sajtótörvény hozatalát fölöslegesnek mondjuk ki.

Nézetünk szerint az egyes büntetteknel, me-
lyek természetük szerint sajtó útján is követtet-
nek el, ki kell fejezni a törvényben, hogy ha
ez vagy amaz vétség vagy büntett sajtó útján,
vagy írásban követtetik el, mikor tekintetik be-
fejezettnek, s mikor bűnkisérletnek?

A büntetést illetőleg pedig kimondandó lenne,
miszerint azon körülmény, hogy valamely bün-
tett vagy vétség sajtó útján követtetett el, su-
lyosító körülménynek tekintetik.

Hogy a közönséges büntető törvényeken ki-
vül, sajtóvétségeket megtorló különös törvényekre
szükség nincs, ez állításunk igazolva lesz, ha a
mivelt államok legujabb törvénykönyveit vizsgá-
lat alá vesszük. Angliában, mint már említők is
teljes sajtószabadság van. Irhat ott mindenki a
míról és épen a hogy tetszik, de ha iratával akár
egyesekeknek, akár az összeségnek kárt tesz, a kö-
zönséges törvények szerint büntettetnek meg. Schveic
Belgium s az észak-német szövetség államaiban
a sajtó útján elkövetett törvényszegések hasonlóul
a közönséges büntető törvényben kiszabott
büntetésekkel sújtatnak.

Láthatjuk tehát, hogy Európa legműveltebb
államai, a sajtó útján elkövetett törvényszegések
megtorlására külön sajtótörvényt el nem fogad-
tak, s elegendőnek tartják az általános büntető-
törvényben kiszabott büntetések alkalmazását.

De hogy az egyéni vélemény sajtó útján
közlése tulságosan ne korlátoztassék: a közjó és
szabadság érdekében kell kívánnunk, hogy a
sajtóvétség fogalma törvényben határozottassék meg,

azaz irassék körül, hogy mily tetteket tart a
törvény megbüntetendőnek?

Az újabb büntetőtörvénykönyvek majd nem
kivétel nélkül kimondották, hogy becsületsértési
s rágalmi keresetnek csak a sértett panaszára
van helye, hivatalboli keresetnek pedig csak ak-
kor, ha azt a közérdek kívánja. Némely körül-
mények közt az újabb törvénykönyvek az igaz-
ság kifogásával élésnek (ex ceptio veritas) is
helyet adnak. A szabad vélemény nytlvánítás
mindenkinek joga. Senki sem kötelezhető arra,
hogy másról csak tiszteletbeli dolgokat mondjon.
Ha ez így lenne, akkor a bűn egyenértékű lenne
az erénnyel, s az erény elvesztené abban álló
legerősebb támaszlopát, mi a tisztelet és jutá-
lom kifejezéseiben nyilvánul.

Az igazat meg lehet mondani, de nem min-
den igazat lehet minden alakban megmondani.

Ha tehát azon alak, melyben valaki az iga-
zat megmondja, ömagában sértő: megbüntettetik.
Nincs helye azonban az exceptio veritatisnak, ha
valakinek önvétke nélkül szellemi vagy testi hi-
hája vettetik szemére. Nem lehet szabad seuki-
nek oly dolgot vetni szemére, melynek vádjá
alól fölmentetett.

Előadottakból meggyőződhetünk, hogy a sajtó
útján egyesek ellen elkövethető törvénysérté-
sek megtorlásáról az ált. bünt. törvénykönyvben
eléggé lehet gondoskodni, s nincs szükség külön
sajtótörvényre.

Lássuk már ezek után, hogy az összeség
— társadalom, az állam és egyház ellen
elkövethető törvényszegésekre nézve elegendők-e
az ált. büntetőtörvények és büntetőjogi elvek?

Tény, hogy az ember természeti és erkölcsi
állapotánál fogva társadalmi életre van utalva, azaz,
hogy a társadalom létele szükséges tény, még pe-
dig nem esetleges és önkényes, hanem és es min-
den előzmény nélküli szükséges tény.

Ha ez így van; ha az ember csak társada-
lomban élhet: ugy mind azok, kik tetteikkel a tár-
sadalmi jogrendet megsértik, megbüntetendők.

De mi által gyakorolja e jogát a társadalom?
Felelet az állam által, mely nem egyéb, mint a
társadalom legmagasabb közege, melynek feladata
az általános akarat végrehajtása.

Az tehát nem kérdés tárgya, hogy azok, kik
a társadalom létezésére szükséges törvényeket
megsértik, megbüntettessenek-e? a kérdés csupán
az, hogy azok, kik a törvényt sajtó útján sértik
meg, az ált. büntetőtörvényekben foglalt bünteté-
sekkel sújtassanak-e — vagy e célra külön tör-
vényre lenne szükség?

Nézetünk szerint, az összeség — ha ugy
tetszik társadalom vagy állam ellen sajtó útján
elkövethető törvényszegések megtorlására is ele-
gendők az ált. büntetőtörvények, s külön törvényre
szükség nincs.

Ha más művelt és szabad államok törvényeit,
különösen az alkotmányos minta állam Anglia
törvényeit vizsgáljuk, láthatjuk, hogy ott ugy az
egyesekek, mint a társadalom ellen sajtó útján elkö-

vetett törvényszegések is az ált. büntetőtörvények
szerint toroltatnak meg. Angliában oly szabad a
sajtó, mint bárhol a világon, de azért ott is meg-
büntettetnek, még pedig a közönséges törvények
szerint, azok, kik a király személyét vagy kiváltsá-
gos jogait megsértik; kik az alkotmányt más,
mint törvényes úton megváltoztatni akarják, s kik
a közérkölsiséget, a vallást lealacsonyítani vagy
gunytárgyává tenni törekednek.

Alkotmányos államban minden polgárnak joga
van nézeteit szó-, írás- vagy sajtó útján nyilvá-
nitani, de ép az alkotmányból kifolyólag, ki a
korlátokat áthágja, vagy ki nézeteit nem azért
teszi közzé, hogy azzal a társadalomnak hasz-
náljon, hanem azért, hogy kormányt, vagy annak
egyes tagjait költött tényekkel rágalmazza, guny-
tárgyává tegye. vagy másokat az alkotmány fel-
forgatására felhívjon — a közönséges törvény
szerint bünttetik.

Vallás, erkölcsiség — a társadalom létalappjai,
oly dolgok, melyekről a józan ész korlátain be-
lül, ki-ki nézetét nyilváníthatja. De ha valaki e
korlátokat áthágja, a vallás tárgyait lealacsonyí-
tani, az erkölcsiséget kiirtani törekszik, hogy a
közbecét és társadalmi életet felbontsa: bün-
tésre méltó, s mire nézve elegendő korlátokat ál-
líthatni a közönséges büntetőtörvényben.

Azt hisszük sikerült bebizonyítanunk, hogy
a sajtó útján elkövető törvényszegések megtor-
lására az általános büntetőjogi elvek és törvények
elegendők. A büntetőtörvénykönyvben az egyes
büntettek felállítandó tilalmak és büntetéseknel
azon körülmény, hogy a törvényszegés a sajtóval,
mint eszközzel követtetik el: figyelembe veendő.

A mi magát az eljárást illeti, kétségtelen,
hogy a bizonyítási eljárásban a sajtóvétségekre
vonatkozólag azok természetének megfelelő sza-
bályokat kell fölállítani.

Szükségfelletti talán megjegyeznünk azt, hogy
mint minden bűnügyben, ugy itt is az esküdt-
széki eljárás behozatalát látjuk szükségesnek, mert
csak akkor tartjuk a sajtó útján törvényszegése-
ket az általános büntetőtörvény és eljárás hatás-
körébe vonhatóknak, ha bűnvádi ügyekben az
esküdtszéki eljárás nálunk is be fog hozatni, mi-
vel azon nagy érdeket, melyet a sajtó képvisel,
nem szeretnők azáltal kockáztatni, hogy sajtó-
ügyekben is a kormányi kinevezés és előlépte-
téstől függő rendes bírák ítéljenek, mi főleg az
állam ellen elkövethető törvényszegésekben igaz-
talan is lenne, a mennyiben az állam az ellene
elkövetett vétségekben bírái által ítélvén: saját
ügyében bíráskodnak.

A polg. törv. rendt. 333. §-sa.

Törvénykezési rendtartásunk hiányai — különösen
az üzleti viszonyok szaporodtával, napról-napra kirívóbb
ferdeségeket szülnek.

Szomorú jelenség ez, mi ellenében perrendtartásunk
revisiójában óhajtánánk reményt táplálni.

De még szomorítóbb körülmény az, midőn a fenn-
álló — habár hézagos és ideiglenes — mindazáltal az

gető szükségnek némileg megfelelő törvényt, bíránk a felek vagyoni érdekeinek gyakori veszélyeztetésével — elferdítvén, a törvénynek nemcsak eredeti intencióját tévesztik el, hanem a szándékolt hatásnak éppen ellenkezőjét idézik elő.

A polg. törv. rendt. 338. §-a világosan rendeli, miképp előleges biztosításnak, oly lejárt követelésekre nézve van helye, melyeknek valódisága, teljes hitelt érdemlő okirat által támogatatik, ha veszélyeztetésének valószínűsége forog fenn.

A törvényhozás ezáltal módot nyújt a hitelezőnek, lejárt követelésének veszély esetébeni biztosítására, — de gondoskodnia kellett egyszersmind arról is, hogy ezen §. félremagyarázása mellett, a felek bosszantását, s gyakran szándékos megrontását célzó visszaélés ne követhessék el, miért is határozottan megkivánja, hogy a lejárt követelés teljes hitelt érdemlő okirat által támogatassék — és a veszély valószínűsége forogjon fenn.

Előrebocsátva, hogy a veszély valószínűsége igen tág magyarázatu, s így annak kimondása a bírónak szabad tért inkább enged, szerintünk annyi szigorubb szemügyre veendő a követelés valódiságának fennállása.

Tekintve már most a könyvkivonat természetét — kérdezzük:

Lehetséges-e ennek alapja a biztosításnak helyet adni?

Csekély véleményünk szerint, nem.

Mert a félpróba erejű hitelkönyv kivonata, teljesen hitelt érdemlő okiratnak soha sem tekintethetik; de továbbá, miként is lenne biztosítva a nagybárra hitellel dolgozó kereskedő, a bosszantási és károsítási célból minden pillanatban meglephető biztosítási foglalás ellen?

Hisz ha az óvatos kereskedő váltóit kellőleg ki is tölti, ezek reá nézve a lejáratú idő kitétele alatt lejárat előtt támadási eszközül nem használhatatnak fel a biztosítás veszélyének még is minden perczen ki van téve, ha a váltói követelés bekövet kezdetén — a mint az különösen áruk eladásából származó követeléseknél szokásos is — könyvkivonati számla alakjában kiállítatva, arra biztosítás eszközöltetnék.

E körülmény örökös damoklesi kardot képezne a legszolidabb és pontosabb kereskedőre nézve is.

Hogy tehát könyvkivonati számla alapján biztosítási végrehajtás sem a jog, sem pedig célszerűség szemontjából soha és semmi körülmények között el nem rendeltethetik — a fentebbiekben kimutatva van.

S még is tudunk bíróságot, mely biztosítást rendelt el egy egyszerű könyvkivonati számla alapján, s minő könyvkivonatok azok?

A jogaiban ilyenkor minden törvény gúnyjára mérsértett fél, mit tegyen; talán kifogási orvoslattal éljen? Hisz míg ez orvoslattal kieszközli — a biztosított áru készlet elszállítása által bedugult jövedelmi forgás miatt — nyakára jöhet a csőd.

E kérdés megérdemli, hogy bíránk a felett komolyan és behatólag gondolkozzanak.

Vilmos német császár búcsuja Bécestől, csü-törtökön történt meg. Azon magas és legmagasabb látogatók között, kik a kiállítás alkalmából, a kedélyes bécsiiek kíváncsiságát foglalkoztatták, Vilmos császár tartózkodott legtöbb ideig a fővárosban. Végre különféle mulatságok, fényes ebédek, szívélyes toásztok, barátságos látogatások után, csakugyan odahagyta a fővárost. A többször figyelemre méltatott kiállítást, az utolsó napon még egyszer meglátogatta, mely alkalommal hosszasan időzött a francia osztályban is. Itt, daczára a bécsi sajtó egy része által terjesztett azon híreknek, hogy a francziák udvariatlanságokat fognak elkövetni, mindenütt finom előzékenységekben részesítették, nagy ellenséget. Ezután a Praterben reggelizett családjával. Lunét búcsulátogatásokat tett többeknél, s köztük gr. Andrássy Gyulánál. A Lajos főhercegnél elköltött szorosán családi ebéd után esti fél 8 órakor távozott az észak-nyugati pályaudvaron. Ferencz József király szívélyes köszöntések és csókok közt búcsuzott el fejedelmi vendégségtől. A vonat megindulásakor, a vaspálya társaság rendezése folytán a körüllevő hegyeken bengáli tűz villant föl, mi sajtáságos bájít kölcsönözött a tájnak. Kivánjuk, hogy a sokféleképen magyarázott látogatás, kedves contentumunkra váljék!

Az idő közelsége alapján megemlítjük: hogy pén-teken nyitattott meg nagy ünnepélyességek között a bécsi nagyszerű vízvezeték, több évi fáradságos és költséges munka után. Ezen vízvezeték, mely Európa legcsodálandóbb vízművét képezi, s mely egyik újabb vívmánya a nemely körökben annyi perhorreszkált természetudomány, 12 m.-földről a stájer-osztrák havasokból hozza nagy mennyiségben a városba kristálytiszt, egészséges vizet.

— A legjobb szándék és indulat mellett is azon leverő gondolat szálja meg az embert, hogy igazságügyi törvényhozásunkra valamely átkos végzet nehezedett — javítás helyett mindig rosszabb és rosszabb állapotba jutunk.

Többször volt szó e lapokban örökösödési eljárásunk chaoticus zavarairól, s nincs nap, melyen hiányt zavart ne találhatnánk.

Az 1868. 54-ik törvénycik után csak hamar megalkottuk az 1870. 42. t.-cikket is; de az nem jutott eszünkbe, hogy a két közt az örökösödési eljárást illetőleg mily elválaszthatatlan összeköttetés létezik, s nem gondoltunk arra, hogy a két törvénycikket egymással szerves összeköttetésbe helyezzük.

E figyelmetlenség persze aztán megtermette s termi minden órában fanyar gyümölcsöt, mely a szegény örökösök — árvaik gyomrát kénytelenül fekszi meg.

Egyszerűsítés helyett, hosszadalmasságot, könnyítés helyett terhet róttunk egy a perlekedő közönség, mint a bírálk vállaira.

Az 1870. 42. t. cz. 8. §-ban minden gyám és gondnoksági ügyek elő nem sorolva ugyan, de kétségtelen hogy e szerint a gyám és gondnoki hatóságot a megyei árvaik székek gyakorolva, e hatóságot illet egy a gyámok kinevezése, valamint az 1868. 54. t. cz. 586. §-a szerinti osztályos egyezségek jóváhagyása is.

Tehát e szerint a törvényszékek a gyám kinevezése előtt egy hagyatékot tárgyalni, tárgyalás után pedig az osztályt megállapítani és foganosítani az árvaik szék jóváhagyása előtt nem szabad.

Persze ennek az a következménye, hogy e törvényszék a betérjesztett haláleset felvételét és leltárt előbb t. i. hol kiskorúak vannak — az árvaik székekhez teszi át, ez a gyámot kinevezi s azután fél év múlva az ügyet szép csendesen visszautaztatja a requiráló törvényszékhez.

Ez nem elég: a tárgyalás megtörténte után persze ismét fél, sőt sokszor egész évre — a törvényszék ismét az árvaik székekhez meneszti a szegény periratokat, mely az osztályt megvizsgálva az irományokat még egyszer viszaküldi.

Ebbe persze közép, számítás szerint ismét egy fél év telik bele.

Ez alakszerű sőtállatás természetesen az ügy vég-elintézését 2 évre veti hátrább.

Magunkáé tesszük a törvényt, mely az árva és gyám-ügyeket a megyékre bízta, csak hogy az egész gyám és gondnoki intézményt, minden tartozékával — mindennel mi vele összefüggésben van, mint szerves egészet kellett volna fölfigyelni, s így kell vala azt az életben is alkalmazni.

Tudniillik egy a hagyatéki tárgyalást, mint az egyes-ségen alapuló osztálylevelek kiadmányozását is az árvaik székre kell vala bízni, s csak egység hiányában — hol a perut kezdődik — kellett volna erre nézve a bíróságot is illetékesé tenni.

Ellenvethetné valaki, hogy egy hagyaték tárgyalása jogismeretet, bírói gyakorlatot igényel; — igaz, ezt nem is tagadjuk; mert megvizsgálánd mindenekelőtt, vajon a leltár helyett, az abban feljegyzett vagyon örök-lött-e — szerzett-e, kik az örökösök, létezik e házassági vagy örökösödési szerződés, van-e végrendelet, bir-e ez a törvényes kellékekkel? stb. s csak ha mindezekről tiszta — világos képzet szerzettetett, csak ezután hallgatja meg a bíró a felek ajánlatait az osztály érdemében.

Mindezen körülmények azonban az árvaik tagjai által is figyelembe veendőek akkor, midőn az osztályt jóváhagyják — vagy elvetik, s így ezen ellenvetések önként esznek, alig lehetvén feltenni, hogy az 1870. 42. t. cz. hozatalakor, az 1868. 54. t. cz. 586. §-ára ne re-flektáltak noha az előbbi törvény 8-ik §-ában, az osztályok jóváhagyása nem említettik, de kétségtelen, hogy e jog az árvaik székeket illeti, mint minden gyám- és gondnoksági ügy, melyet a 8-ik §. felsorol.

Nem célszerűbb lett volna tehát az egész hagyatéki — mint amugy is peren kívüli eljárást az árvaik székekre bízni, kivéve talán azon egyetlen esetet, hol csupán nagy-korú örökösök kéri a bírói beavatkozást?

A hagyatéki eljárás könnyítését most már egyedül a közjegyzői intézmény behozatalától várják legtöbben. Csálódunk! a közjegyzői amugy is népszerűtlen intézmény a most mutatkozó bajokon segíteni nem fog, sőt még hosszadalmasabbá válik a kezelés. Most igazítja két hatóság lassan, s a közjegyzők felállításával három fogja igazítani ugyanazt még lassabban. Ugyanis az árvaik székek kinevezi a gyámot, a közjegyző tárgyal, az árvaik székek hely-behagyja vagy elveti a tárgyalást, s a bíróság megállítja és foganosítja az osztályt.

A közjegyzői intézményben tehát e részben nincs mit sokat bírnunk, a toldás, fűdozás nem segít, hagyatéki eljárásunkat gyökerében reformálnunk kell.

M.-Vásárhelyt, 1873. október 12.

(Folytatás.)

Augustus havában meglátogattam Münchenben a „Damenstiftung“, „ban“ az ipar-, mű- és kereskedelmi tanodát. A maga nemében mindenik teljesen be van rendezve. Iskolai butorzatuk régi módi. Az ujjonnan divatba jött fényes butorzat ezekben még nem honosult meg. Padjaik mind több ületiek. Az ujjonnan nagyon bevett Kunce-féle padok itt még nem honosok. Padjaik a régi több ületű padoktól csak abban különböznek, hogy tetőzetük amazoknál sokkal szélesebbek.

A rajztermük is ilyen padokkal van berendezve hanem ezeknek tetejük még szélesebb, mint a tanszobákban lévőeknek. Azonban ha butorzatban nem is fényesek ezen iskolák, de elég fényesek taneszköz berendezésében. Természettani és kémiai eszközökben, építészeti és gépészei mintákban, gipsz modellekben, rajzmintákban, állat-, növény- és ásványtani gyűjteményekben igen gazdagok; különösen a terményrajzhoz tartozó gyűjtemények igen szépen berendezve, hosszas szemlére méltók. Hát a terményrajzi minták gondos kezek által úgy vannak elrendezve és úgy be vannak szerezve, mint ezen iskoláknál látható; ott a festett fali képtáblákra nem igen nagy szükség van. S mekkora előny az mind a tanítóra, mind a tanulóra nézve, hogy ha a tanulmány tárgyát az intézet nem csak képekben, hanem valósággal is bírja! Itt a tanító festett és igen sokszor rosszul színezett képek helyett a valót tartja tanítványai elé szemlélet végett. — A tanítvány a rosszul betanított alak helyett a valórlól szerez magának ismeretet, s a hasonlóság helyett mindig az azonosság szerzett tulajdona.

Ugyan itt Münchenben meglátogattam a királyi testgyakorló iskolát. Van berendezve nyári és téli testgyakorló helyiség. A nyári a szabadban, egy igen tágas kertben. A téli épületben. Nagyszerűnek nem mondható egyik sem; sőt egy királyi testgyakorló iskolának éppen szegényesnek mondható. Nem hiányoznak ugyan a közönséges testgyakorló eszközök belőle; hanem egy lipsei testgyakorló intézethez hasonlítva, vagy a winterthurhoz, ezektől messze hátra áll.

Meglátogattam az universitást, mely mind építészeti, mind berendezés tekintetében páratlan a maga nemében. A bemenetnél nagy aranyozott rámba foglalva lehet látni azon egyetemi tanulóik névsorát, kik az 1871-ki francia porosz háboruban elhullottak. A gang egész hosszában különféle déli növényekkel van tele rakva. Az egész egy virág-lázhoz hasonlítható. Belsejében az igen csinos és gazdag berendezés mellett osztályonként láthatók a különböző ort szágok czímerei kifüggesztve.

Ezeket kívül megnéztem a bajor nemzeti muzeumot mely 2 emeletes igen gyönyörű épület.

Az első emeleiben van 10 terem és több oldal terem. A második emeleten van 19 terem és több oldal terem. Mindezek különféle remek és igen becses gyűjteményekkel vannak tele, igen szépen berendezve. Megtekintésök sok időt vesz igénybe. A régi képtárt (alt. Pinakothek.) melynek számos fő- és oldaltermei gyönyörű olajfestményekkel igen gazdag berendezésnek örvend. Az új képtárt (neue Pinakothek.) mely az újabb-kori nevezetes festők igen számos és nevezetes műveivel van gazdagon berendezve. Ezen képtárak igen lekötik az ember figyelmét. Ha az ember akár melyikbe beme-gyen, nem egy hamar gondolkozik a kijövetelről. Van is ezeknek nyáron által annyi látogatójuk, minthogy ha itt egy folytonosan tartó világkiállítás lenne.

A szoborgyűjteményt (Glyptothek.) mely a legregibb kortól elkezdve a legújabbig a szobrászat legremekebb műveit tünteti a szemlélő elébe. A mű kiállítási palotát, szemben a szoborgyűjtemény épülettel. Az ércz-öntödét, mint a gyűjteményével, hol Csokonai Mihály szobra is szemlélhető. A Schwaithaller, muzeumot, mely egy igen becses szoborgyűjteményt tüntet a szemlélő elé. A Bauariát, Bajorország védszentjét, mely akkora ércz-szobor, hogy fejében négy ember kényelmesen ülhet egy-más mellett. Mindezeknek részletes leírása és közlése sokkal több időt vennének igénybe, mint a mennyivel én rendelkezhetem. Éppen azért ezen becses gyűjteményeket csak igen felületesen érintettem. S hogy egészen el nem hallgattam, azt tettem csupán azon okból, hogy ezekre, mint egy figyelmeztetni kívántam azokat, kik iskolák látogatása végett külföldre szoktak utazni. Hiszen ezek is iskolák, még pedig olyan iskolák, melyeknek figyelmes megtekintése egy tanítóra nézve sokkal több előny-nel bír, mint egy egész évig ülni külföldön olyan vá-rosbau, hol ódon szerű füstös falaknál egyebet ugyan mi keveset lát.

(Folyt. köv.)

Mi hir külföldön?

— Franciaországban, mintha szünetelnének a harczoló felek. Az eddig oly sűrű nyilatkozatok, hol egyik, hol másik félről, lassanként meggyérültek. Ha szólnak is valamit, rendszerint semmit, se, vagy nevetséges mondanak. Közlebről azon furcsa hír járta végig a iapokat, hogy Chambord grófnak nincs szándékában Európa status quoját megzavarni, hogy nem gondol sem a pápai hatalom helyreállítására, sem pedig Olasz- vagy Spanyolország restaurációjára. Ezt elhiszük mi is a grófnak; annyival inkább, mert még a trón sem egészen bizonyos. Legalább a legutolsó hírek szerint: a restauráció fegyveres erőszak nélkül nem vihető keresztül.

— Anglia érdeklődését, a muszkák chivai expedícióján kívül, Brightnek Birminghám képviselőjévé történt választása foglalkoztatja. Programját, melyet még eddig nem tartott meg, mert nem volt akkora helyiség, hová 10—15 ezer ember beférhetett volna, közelebről fogja elmondani, melyre a királyság minden részéből mintegy 3000-en jelentkeztek.

— Németországban s különösen Berlinben nagy elégedettséget keltett a német császárrak bécsi szives fogadtatása. A tekintélyesebb lapok, mindazon mozzanatok elszámolják, melyek a császár látogatásnak jelentőséget kölcsönözhetnek s uralkodónk lelkesült dicséretében áradoznak. Elismerésünket a kiállításról sem vonják meg, hogy a bécsieknek se maradjanak adósuk.

— Oroszországról rég tudják mennyire ellensége minden zsarnokságnak, egyebütt... különösen, ha ezzel malmára hajthatja a vizet. Ennek következtében az orosz lapok mindig sokat foglalkoznak szomszéd birodalmok keresztényeivel, vagy szlávjaival. Közelebb a felett lamentálnak, hogy a török hatóságok mindenütt, de különösen Boszniják- és Bulgáriákban a népnevelés ellen mindent elkövetnek. Ha a szegény lakosok saját költségükön valahol iskolát nyitnak, azt különféle költött ürügyek alatt bezárják sat. sat. A mese költővel szolva: elhiszük, hogy a törökök olyasmit véghezvisznek, valamint azt is, hogy az oroszok azokat rájuk fogni képesek.

A „Magyar Polgár“ idei 282. számának nyíltterén „Igazmondó“ aláírással jelen hó 10-én megjelent cikkben, a 4. szám alatt, a magát igazmondónak nevezett egyéniség, nevemet is a nyilvánosság terére huzolja, mint hivatalos teendőjében hanyagul eljárót kívánván az olvasó közönség előtt felmutatni, — mi részben felhozza a Farkas Béni rablógyilkos, ugy a Schopff és gr. Haller féle bűnpereket. Hogy hanyagul járok-e el hivatalos teendőimben, feleltre se méltatom, tudva van az mindazon vidékeken, melyeken 34 év letöltése alatt hivatalos működésemet folytattam. A felhozott bűnperek kezelését és állását illetőleg pedig, hogy igazba szóló ur nem szerzett magának kellő tájékozást és ismeretét, s így igazmondásával cserben maradt — feltárnom nem tartom feleslegesnek. Ugyanis ha igazba szóló ur tudta volna, miszerint Farkas Béni nagy bűnperének vizsgálata, melyben csak 137 vádlott és gyanúsítottakkal volt bajoskodás, 1871. év közepén alólirt által befejezve lett, azonban mielőtt a közügyész számos ívekre menő vádindítványát tisztázva kiadhatta volna, Marosszék törvényszéke börtönéből megszökött Farkas Béni közbejött ismételt és újabb büntársakkal befogatása miatt 1872-ben újabb nyomozat tétetett folyamba, s ez is ugyan 1872. végével befejezve, az illető helyre átadatott, — ezen Farkas Béni bűnperének felhánysásával nem fárasztja magát, annyival inkább nem, mert a kellő tudomás megszerzésével azt is észlelhette volna, hogy nem régiben felmerült az is, miszerint említett Farkas Béni egy 1862-beli büntársa Élőfánt Móritz friss bűntényért Kremsben bírói kézre kerülve, ennek ide szállítása is kilátásban van, s így egy további frissebb nyomozat is szükségessé fog válni. — Ugy látszik továbbá igazmondó azt is ignorálni akarta, hogy az összes Schopff- és Haller féle bűnperben 151 bűnvádi bejelentés forog fenn, hogy még a végrendelet hamisítása és véle kapcsolatos 20,000 frtos és más számos sikkasztások és csalások iránti bűnperben, — melynek halmazát mindkét felek, midőn meglátták, elrémltek — a kivonatolása eszközöltetik; 108 a zárlati viszonyból felmerült bejelentések tárgyában kell nyomozatot folytatni és vezetni, melyek ez év márczius havában jöttek tömegesen alólirt kezére s ezeknek is egy részében a részletes vizsgálat bevezetetté, éppen e kérdésben a harmadbi-rósnál vannak; a többiben a nyomozatok folyamatba téve, igen számos megtalálások, a segessvári kir. járásbíró-ság tevékenységétől várnak teljesülésre, melynek élénkítése iránt a királyi ítélő tábla is felkérte.

A felsoroltak, miket az iratok igazolnak, hiszem, elégségesek azok tájékozására, kik az említett ügyek állását nem ismerhetik, — igazmondót pedig, ki azt hitte, hogy bombát bocsát rám, de egyszerű fegyverfojtása is esütőtörőket mondott — odautasítom, hogy predicatorumának megfelelhessen, miszerint más alkalommal, midőn valamit gáncsolni vagy valaki hibáját a nagy világ előtt teletorokkal akarja kiabálni, az ügy állásáról szerezzen kellő ismeretét és meggyőződést, ne ordítsa vakon — Ins blaue hinein — a világot fel.

Maros-Vásárhelyt, 1873. okt. 21.

Hildebrand József.

Mi hir városunkban?

— Az erdőlyrészli helyéthitűek összes fő- és közép tanodáinak tanárai, évi szokott értekezletüket az idén itt tartják meg, az egyház kerületi nagygyűlést megelőző két napon: u. m. október 31-én november 1-ső napján — péntek, szombaton. Fölvijuk e tekintetben az érdeklődők figyelmét.

— A „Székelyföld“ című ismeretterjesztő szépirodalmi és népgazdászati lapra való előfizetési felhívást ma vettük Felelős szerkesztő: Munker Arnold, kiadó tulajdonos Héjas József. Előfizetési ár: egész évre: 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, nov—decz. 1 frt. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal M.-Vásárhelyt a plébánia épület, hová a lapot illető küldemények küldendők. Megjelenik november 2-ikától fogva hetenkint hétfőn és pénteken. Szebb jövődőt kívánunk az új vállalatnak, mint a milyet sejtünk.

— Brath Frigyes, jeles hegedűművész pár rappal ezelőtti városunkban volt s hangversenyt szándékozott rendezni. Minthogy Röckel asszony részére már le volt foglalva az Apolló terem, városunknak pedig nincs ez egyen kívül több erre alkalmas helyisége, a sok élvezettel ki-nálkozó hangverseny elmaradt.

— Biztos értesülés után adjuk köz tudomásra, hogy a helyi ev. ref. tanodában torna-tanító Chevassus Ferencz addig is míg a lövész-tornaegylet tényleg életbe lépnek, városunk vállalkozó fiatalságából egy kisebb körre szorított tornász-társaságot szándékozik alakítani. Helyiségül, minthogy oly alkalmas más nincs, a ref. főtanoda előjárósága kéretnék meg, hogy a társaság által fizetendő aránylagos díjért engedje át a főtanoda tornász helyiségét.

Dürüczkölő.

Mint a „Sz. H.“ közelebbi száma tanusítja, ugyan csak kongatják a vészharangot városunk némely jobb érzelmű polgárai, kik most, midőn jövőnk fölött készülnek elvetni a kockát, szavukat emelték fel azon város érdekében, mely őket szavazatával megtisztelni nem tartotta czélszerűnek. Jóakarataikat teljesen méltatjuk; aggályait azonban koraiknak tartjuk. Először nem hiszük, hogy egy város, csak azért, mert pretorium lenni megszűnt, mindjárt faluvá devalválódjék, ha addig nem volt az. Aztán s-hol a kerek földön, hol a civilizáció legalább a szótárban megvan, oly messze nem áll az elmélet a gyakorlattól, mint a négy folyam és hétvár vidékein. Egy a adoma jutott eszünkbe. Törökországban egy szegény ember egyetlen tehenét, veszélyesen megdöfte a kadié. A szegény ember elébb értesülve a tényállásról, a kadihoz megy, s úgy adja elő a dolgot, hogy a kadi tehenét döfte meg az övé. „Megfizeted gazember“ hangzott az ítélet. „Értem alásan — mond a szegény ember, csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy nem az én tehenem döfte meg Kadi urét; hanem a Kadi uré az enyémet.“ „Az már más,“ felelt a Kadi. Mintha csak nálunk történt volna. Mindenki elismerte annak idejében, hogy közigazgatásunk botrányosan ros. Okát is belátták. Az alkalmazásnál azonban, hangzott „az már más“ s még maradt a választás. Most rájöttek, hogy sem a közigazgatáson, sem az igazságszolgáltatáson gyökeresen segíteni, a megyék kikerekítése nélkül nem lehet. Még is — ám legyünk hamis próféták — az alkalmazásnál azt fogják mondani „az már más“ s maradunk, a hogy vagyunk. Gyökeres reformokról, ott a hol a privat érdekek erősebbek a köz-nél, szó sem lehet. Addig, míg a kikerekítés megtörténik megválaszthatjuk, mérsékeltebb követünk helyett, egy néhány országgyűlési cycusra Csávolszkit, — ha valamelyik nekivadult fiatal polgártársunk ki nem nőné magát, — aztán néhányra pater Lonkait, néhányra senkit, s kikerekítés még akkor sem lesz. Mint a tót mondotta: „zakarnánk csak volna, de zmernánk,“ — „az már más.“

A „Sz. H.“ első cikkének azon helyére is van kádencziánk, melyben a Mátyás, Bocskai Bethlen s Rákóczi által biztosított jogokra történik hivatkozás. Mi azt hisszük; hogy a sárgult foliánsok, magukra senkit és semmit sem képesek megvédeni az idő maró hatalma ellen. Ezeket illetőleg — helyi példaszó szerint — „már pipázhatik Majoros uram!“ Lykurgusz, azon kérdésre: „miért nem emeltetett kőfalat Spárta körül?“ azt felelte: „legjobb kőfal a polgárok vitézsége.“ Mi is a mondók vagyunk, hogy minden város jövőjét egyedül csak polgárai józan életrevalósága képes biztosítani. Egyéb védszer e tekintetben, mint Pruy huszárnagy szokta volt mondani: „nincs van.“

Amerikában egy kétemeletes házat, mely 8 szobából áll, közelebről 10 és fél óra alatt építettek fel. Valjon mit mond e tündéri gyorsasághoz a mi érdemes rendőrségünk, mely az össze sepeert szemetet, néha hetekig sem hordatja el. Bizonyosan nem hiszi, ha a világ mondja is

Míg a törvényesen egyesített Buda-Pest leendő polgármestere fölött szózatol: addig, itt nálunk — jó órában legyen mondva — aszékely fővárosban, a két város egy-gyé olvadásáról mit sem tudnak... a távirdán. Egy ismerősünknek, Buda-Pestre intézett táviratát, azon izennel adták vissza, hogy ilyen nevű város nem létezik. Ha a törvényhozás ily actusai is kikerülnek államhivatalnokaink figyelmét: akkor kíváncsiak vagyunk azokra, melyeket megjegyezni elég fontosoknak tartanak.

Közelebről, bizonyos hegedű-szónál történt votum kovácskölőben. Erre kapja magát doctor Kovács Ödön n.-enyedi theol. professor ur, s másfél sűrű ivre terjedő opusban ront nekünk. A mi több, még kívánja, hogy azon operatumot, melynek minden szavában — mint a lutherának értelme szerint, az ur teste az ostyában — vagy alatta, vagy felette, vagy benne, czélzatos guny rejlik esékely személyünk ellen, ki is adjuk. Négy és félsoros dürüczkölő ellen, adjunk ki hat levél czáfolatot negyedrében. Hol itt a proportio? Általános megjegyzésünkre, melyet a ki nem a, ne vegyen magára, saját magunkat engedjük dürüczkölteni? Ezt feltenni is nagy foku naivság szükséges, megengedni, még nagyobb kellene. Különb az kell sejtenuk, hogy: „valami rothadt van Dániában,“ másként a szunyogra történt dühös ágyuzást kimagyarázni nem tudjuk. Ám használja fel a támadás előnyeit érdemes kollégánk, nem bánjuk: azt azonban ne kívánja, hogy saját házukban gorombáskodni engedjük magunkkal, „hiszen a bagoly is ur a maga odvában.“

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1873. okt. 27-en és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

(Folyt. és vége.)

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Sámuel k. t. r. b. által.

Vargyas Anna tolvajság i. Bálint János tolvajság i. Rác József, sulyos testi sértés. Mukán Vaszilie s t. testbi. kih. Zsidó Gy. t. b. kh. Sító T. ugyanaz. Szöcs József s t. vgyb. Veres Á. testi sértés. Kreutzer J. testii bizt. kih. Besenyei Sándor test. bizt. kih. Dobos Ábel test. bizt. kih. Rednik Demeter test. bizt. kih. Nagy Istváné becs. bizt. kih. Készmaréki Ferencz közbiztous. kh. Szabó Mózes testi bizt. kih. Jakó Lajos sulyos sért i. Bodor Mózes tolvajs. b. ü.

Vajda Simon k, t, r. b. által.

Ifj. Salu Juon tolvajs. i. Saben Georgie s t. nehéz testi sért. Grozavu Juon s t. rablási b. ü. Vincze József s t. csalás. Simó Anna becsület sért. Benedek Lajos becs sért. Ifj. Pap László ugyanaz, Friedl Mária u. az Gotschling Adolf u. az.

Bárdosi György k. t. r. b. által.

Tódor Niculaj Drágán test. bizt. elkh. iránt, Zsuzs Ilie s t. ugyanazért, Molnár Mihályné Tóthfalusi Juli becs. bizt. kh. i., Kupa Pével Iuj Juon Iuj Alexi tulaj. bizt. elleni kh. iránt, Bekesiu Maris ugyanaz, Muntean Miklós becs. bizt. elkh. iránt, Wilbiral János ugyanaz,

HIRDETMÉNY.

Georgie Musescu ugyanaz, Incze Dénes s t. ugyanaz, Ráncz János s t. ugyanaz, Riemer Georg s neje ugyanaz, Katana Andrásné ugyanaz, Popa Simion testi bizt. elkh. iránt, Szonu Pakurár s t. becs. bizt. elkh. i.

Popovics Szervian k. t. r. b. által.

Furnica Nicolai és Burlua Rádu e. becsület bizt. e. kh. t. Rispler Altru ugyanaz, Dávid Kasalia becs. bizt. kh. iránt, Antal Dániel becsületsértés iránt, Santa Elek és társa besti bizt. elleni kh. iránt Faragó Domokos becsületsértés iránt, Dumitru Mihály ugyanaz, Lázár Jánosné becs. bizt. kh. iránt, Pál Mózesné testi bizt. iránt, Sándor Dávidné becs. bizt. elkh. i., Dulló János becs. sértés iránt, Kovács Gerges testi bizt. elkh. iránt, Gergely f. János becs. bizt. kh. iránt, Verestói János becs. bizt. elleni kh. iránt, Kefner Istvánné ugyanaz, Pakot Tamásné becs. sértés i., if. Pál Antal ugyanaz, Kánya Mihály tulajdon bizt. kh. iránt, Bobanku Nicolae becs. sértés i., Zoor Simion becs. sért. i., Derlosian Achimné becs. bizt. elkh. iránt, Pap Sándor súlyos testisértés i., Szathmári Gyuláni vagyon bizt. kh. i.

Stoyka Antal k. t. r. b. által.

Menaszes Lebli embezölés, Sztupár György s társa tolvajság i. Péter József s t. ugyanaz, Egri Ferencz ugyanaz, Gruceza Szimon s t. súlyos testi sértés iránt, Tarczia Nicolae közintézkedések eleni kh. i., Dragotescu Szavu tulajdon bizt. elleni kh. iránt, Jáni József becs. sértés i., Téglás András s t. testi sértés iránt, Bartha István becsület sértés iránt, Opre Ignát tulajdon bizt. elkh. iránt, Zonda János s t. e. becsület sértés i., Salamon Simon ugyanaz, Sigmond Andás közintézkedések e. kh. i., Witsfeld Frigyes tetisértés i., Fekete Kata becsületsértés i., Tirri Ferdinand testi sértés iránt, Mihai Florea becsületsértés i., Dremus Leon testisértés iránt, Pogyan Szamvila becsület sértés iránt, Téglás Anikó testisértés iránt, Fülöp Benjámín ugyanaz, Beczás János közbiztonság elleni kh. i., Neamtii Dumitru becs. sértés iránt, Kázariou Juon testi sértés i.

Mégay Ferencz k. t. p. b. által.

Falk András s t. esődülés vétsége iránt, Dézsi Györgyné nyilvános erőszak iránt, Pakulár Dumitru Bukului tolvajság iránt, Gross János ugyanaz, Brumar Simion súlyos testi sértés i., Gilyén Márton tolvajság i., Schuller Márton nyilvános erőszakoskodás iránt, Gieza Miklós Ferencz s t. gyújtás i., Bölesházi János s t. becs. bizt. iránt, Márton Broda Luiza becs. bizt. elleni kh. i., Muntján Juon testi biztonság elleni kh. i., Lendvay Károly testi bizt. elkh. i., Kubinyi Ernő tulajdon biztons. elleni kh. i., Zsidó Sámuel testi biztonság elleni kh. i., Gottschling Mihály közintézetek elleni kh. iránt, Banciu Juon tulajdon biztonság elleni kh. iránt, Tatár Mátei s t. testi bizt. eleni kh. iránt, Haupt Johán becs. bizt. elkh. iránt, Gemán Juon s t. testi bizt. elleni kh. iránt, Major Iliáné s t. testi biztonság elleni kh. iránt, L. Buzogány István tulajdon bizt. elleni kh. iránt, Jenei Sámuel becs. bizt. elkh. i.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. p. b. által.

Gainári tagosítás legelő és erdő szabályozás ü., Lázár Pál Oszkárnak Koszta Szimiliána e. majorság fekvőségek visszabocsátásáért, ugyanannak Koszta Niculaj e. majors. természetű telekállományért, oláh-létai legelő elkülönítés i.

Bécsi tőzsdei árkelet

(Okt. 28.)

5% metallique	66.75
5% nemz. államkölcsön	70.80
1860. államkötvény	96.50
Bankrészvény	835.—
Hitelrészvény	196.—
London	112.30
Ezüst	106.50
Arany	5.42
Napoleon arany	9.06 ¹ / ₂
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	72.50
" " " temesi	71.50
" " " erdélyi	67.50
" " " horvát-slavon	74.—

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

(80)

Legujabb törvénykezési és gazdasági munkák.

Kaphatók Wittlich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára
irta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata tekintettel Erdélyre
irta Zilinszky Imre. Ára 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal. kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előjárók használatára. Ára 2 frt.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.
Kolozsmegye-gyalui egyesbirája által

a községi előjáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyabani.

mintákkal,

Ára 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezikk a községek rendezéséről Ára 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. cikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkeze és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette Szeniczai Gusztáv, ára 70 kr.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irtá: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmívelés, ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés, ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmívelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legujabb kútfők után, írták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irtá: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben, 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával, 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára: Irták: Dely Mátyas és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czélszerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlőlugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

14—*

Az új bélyeg- és illetéki törvény, a miniszteri utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adrét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkadás 1 frt 20 kr.

Magyarországban és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, ezek kivételére és behajtására vonatkozó törvények, s szokások gyűjteménye. Összeszedte Szeniczai Gusztáv. Ára 1 frt 60 kr.

A bélyeg- és jogilletékek, valamint a bélyegdíjak iránti törvény és szabályok legujabb szerkezete. Összeszedte Szeniczai Gusztáv. Ára 2 frt.

Törvény és községek rendezéséről. Magyar ázó jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ára 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá Ürmösy Boldizsár Ferencz.
2-ik javított kiadás. Ára 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbirák, előjárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irtá: Tóth Lajos. Ára 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyletek tárgyzó okiratok és beadványok magyar és német szövegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ára 2 frt 40 kr.

Irtá. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve

Irtá: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ára 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szolgálatra készülőknek ajánlva.

Gazdasági lótenyésztés, pályamű, irta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legczélszerűbben leirt főzés-mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr.

Legujabb és megpróbáltatott magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzéséről. Irtá. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Irták: Eismenmayer és Göbei, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyésés körül. Irtá: Kovács Zs. Ára 1 frt.

A trágyakezelés, népszerű kézikönyve. Irtá: Konecsey Kálmán. Ára 50 kr.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszorozott pályamű. Irtá: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjuság számára tandíj és olvasó könyvül. Ára 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irtá: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 fr.

Általános baromfivászlási könyv. Irtá: Dr. Wágénfeld. 81 külön ábrával. Ára 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irtá Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.